

Hundsmuggling

Rättslig vägledning 2022:16
Utvecklingscentrum
Juni, 2022

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Smuggling.....	4
2.1	Allmänt om regleringen	4
2.2	Särskilt om införsel från annat EU-land	4
2.3	Fullbordanspunkten	5
3	Smuggling av hundar.....	6
3.1	Hundar från annat EU-land.....	6
3.1.1	Inregränslagens reglering vid införsel	6
3.1.2	Villkor för införsel.....	6
3.2	Hundar från tredje land.....	8
3.2.1	Införsel av hundar utan kommersiellt syfte	8
3.2.2	Införsel av hundar avsedda för handel.....	9
4	Rättsfall (rubricering och straff)	10
4.1	Inledning	10
4.2	Referat.....	10

1 Inledning

Utvecklingscentrum har sedan tidigare publicerat tre rättsliga vägledningar på smugglingsområdet, se ämnessidan angående smugglingsbrott. I den rättsliga vägledningen som gäller smugglingsbrott (RäV 2021:13) finns ett särskilt avsnitt avseende alkoholsmuggling, vilket motiveras av att alkohol får anses vara den vanligaste varan att olovligen föra in i Sverige.

På senare år har dock smuggling av hundar ökat i omfattning och det har också kommit till vår kännedom att den rättsliga materian upplevs som svåröverskådlig. För att underlätta handläggningen av smugglingsärenden som rör olovlig införsel av hundar har därför denna rättsliga vägledning avseende hundsmuggling upprättats. Man skulle kunna tänka sig att ett avsnitt om hundsmuggling ingick i RäV 2021:13 men för att framställningen ska bli mer lättöverskådlig och lättare att hitta har vi valt att upprätta en separat rättslig vägledning.

I avsnitt 2 finns en genomgång av vad som allmänt gäller för att en gärning ska utgöra smuggling. I avsnitt 3 har vi sammanställt de villkor som gäller för att hundar ska få föras in i Sverige. Vägledningen avslutas med en genomgång av rättsfall på området.

2 Smuggling

2.1 Allmänt om regleringen

Regler om smuggling finns i lag (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen). Reglerna behandlas utförligt i RÄV 2021:13 men det kan finnas skäl att även i denna vägledning kort redogöra för reglernas huvudsakliga innehåll.

Av 3 § smugglingslagen framgår vad smuggling enligt huvudregeln innebär, nämligen att någon till landet för in en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud eller villkor och bryter mot förbudet eller villkoret genom att inte anmäla varan. Lagtexten ställer i praktiken upp två förutsättningar för att ett smugglingsbrott ska ha begåtts. Den första förutsättningen är att varan omfattas av ett förbud eller ett villkor och att det villkoret inte är uppfyllt. När det gäller införsel av hundar kan ett sådant villkor vara att hunden är vaccinerad mot rabies. Den andra förutsättningen är att varan inte anmäls till myndigheterna. För att det ska vara tal om smuggling måste båda förutsättningarna vara uppfyllda. Skulle varan anmälas men inte uppfylla villkoren (t.ex. att hunden inte är vaccinerad) är det inte fråga om en smuggling. På samma sätt är det inte smuggling om anmälan inte görs men införseln i övrigt uppfyller samtliga villkor för en införsel.

I 3 § 2 st. smugglingslagen finns därutöver en bestämmelse som tar sikte på fall när anmälan i och för sig gjorts men där den som gör anmälan lämnar oriktiga uppgifter eller underlåter att lämna föreskrivna uppgifter.

2.2 Särskilt om införsel från annat EU-land

Såsom utvecklats ovan krävs det för smugglingsansvar att en införd vara inte har anmälts till myndigheterna. När en vara kommer från tredje land (dvs. annat land än EU-land) innebär regeln att varan enligt 3 § 1 st. smugglingslagen inte har anmälts till tullbehandling. Mellan EU-länder råder i regel fri rörlighet varför tullbehandling som huvudregel inte blir aktuellt. Det råder dock införselvillkor för vissa varor även mellan EU-länder. Därför finns det i 3 § 4 st. smugglingslagen en hänvisning till lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen). Inregränslagen ger Tullverket rätt att utföra kontroll avseende ett antal i lagen uppräknade varuslag. Uppräkningen finns i 3 § inregränslagen och för att en vara ska omfattas av smugglingsbestämmelsen i smugglingslagen måste den finnas med i uppräkningen. Av 4 § inregränslagen framgår att en vara som räknas upp i 3 § ska anmälas om inte villkoren för att föra in varan är uppfyllda.

2.3 Fullbordanspunkten

Normalt fullbordas ett smugglingsbrott i samband med att någon vid införsel väljer grön fil trots att hen har något att deklarerat. Detta följer av förarbetena där det anges att den som väljer grön fil istället för röd har underlåtit att anmäla varan till tullbehandling (prop. 1999/2000:124 s. 115). I 15 § smugglingslagen finns en bestämmelse om frivillig rättelse men den torde enligt förarbetena endast bli tillämplig om personen lyckas passera tullfiltret utan att bli stoppad (prop. 1999/2000:124 s. 115). Skulle någon som valt grön fil bli stoppad av en tulltjänsteman och då deklarerat den anmälningspliktiga varan så har smugglingen alltså redan fullbordats genom valet av fil och den anmälan som görs till tulltjänstemannen vid stoppet bör inte ses som en frivillig rättelse.

3 Smuggling av hundar

3.1 Hundar från annat EU-land

3.1.1 Inregränslagens reglering vid införsel

Såsom vi redogjort för i avsnitt 2 så krävs det att hundar omfattas av inregränslagen för att smugglingsbrott ska kunna bli aktuellt vid införsel från annat EU-land.

Av 3 § p. 8 inregränslagen framgår att lagen är tillämplig på hundar och katter för annat ändamål än handel. Inregränslagen är också enligt p. 11 tillämplig vid införsel av andra djur om det finns särskild anledning att misstänka att smittsam sjukdom förekommer, att djuret på annat sätt utgör en allvarlig hälsorisk för människor eller djur, att medföljande dokument är ofullständiga eller felaktiga, att erforderliga dokument saknas eller att de villkor som i övrigt gäller för införseln inte är uppfyllda. Med andra djur avses även hundar som är avsedda för handel, se bl.a. Hovrätten över Skåne och Blekinges dom 2011-06-09 i mål B 3149-10.

Enligt 4 § inregränslagen ska den som vill föra in en hund till Sverige från annat EU-land alltid anmäla djuret till Tullverket om införsel sker för annat ändamål än handel. Sker införseln för handelsändamål (dvs. enligt punkt 11) ska hunden anmälas om villkoren för införseln inte är uppfyllda. Det ska dock återigen noteras att underlåten anmälan av hund inte är straffsanktionerad och att enbart underlåten anmälan inte innebär att en smuggling har utförts. För smugglingsansvar krävs också att villkoren för införsel inte varit uppfyllda, se nedan.

3.1.2 Villkor för införsel

Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) har utfärdat föreskrifter som gäller införsel av djur, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa (SJVFS 2021:13). Föreskriften har i princip inga egna bestämmelser utan hänvisar till olika EU-förordningar på området. EU:s förordningar skiljer på införsel av hundar som sker utan kommersiellt syfte och införsel av hundar som är avsedda för handel (även kallad kommersiell förflyttning). Nedan följer en genomgång av de centrala reglerna för införsel och var de finns att hitta.

3.1.2.1 *Införsel av hundar utan kommersiellt syfte*

I *förordning (EU) nr 576/2013* regleras förflyttning av sällskapsdjur (i fortsättningen hundar) utan kommersiellt syfte. Förflyttning utan kommersiellt syfte definieras i artikel 3 som varje förflyttning som inte syftar till försäljning eller

överlåtelse av äganderätten till ett sällskapsdjur. I artikel 5 anges därutöver att antalet hundar inte får överstiga fem stycken för att förflyttningen ska anses icke-kommersiell, dvs. avser förflyttningen sex hundar eller fler så anses den som avsedd för handel alldeles oavsett syftet med förflyttningen. Vid kommersiell förflyttning gäller förutom reglerna i *förordning (EU) nr 576/2013* även andra regler, se vidare avsnitt 3.1.2.2.

För att en förflyttning i icke-kommersiellt syfte ska få ske krävs att de villkor som ställs upp i artikel 6 i förordningen är uppfyllda. De villkor som ska vara uppfyllda är följande.

- Hundarna har identitetsmärkning genom implantering av en transponder eller genom en klart läslig tatuering som utförts före den 3 juli 2011 (se artikel 17.1).
- Hundarna är vaccinerade mot rabies. För att vaccinationen ska vara godkänd ska den ha gjorts av en förordnad veterinär när hunden är minst tolv veckor gammal. Giltighetstiden för vaccinationen inleds efter 21 dagar vilket innebär att förflyttningen inte får ske förrän 21 dagar gått från vaccinationen.
- Hundarna åtföljs av en identitetshandling (hundpass) som är korrekt ifyllt och utfärdad i enlighet med artikel 22. Passet ska bl.a. innehålla ägarens namn och kontaktuppgifter, ägarens namnteckning och uppgifter om vaccination mot rabies.

Om en hund förs in i landet i strid mot något av villkoren i *förordning (EU) nr 576/2013* och inte anmäls föreligger objektivt sett en smuggling.

3.1.2.2 *Införsel av hundar avsedda för handel*

Om införseln avser hundar som är avsedda för handel finns förutom kraven i *förordning (EU) nr 576/2013* ytterligare krav vid införseln. Såsom nämnts ovan anses en införsel av fler än fem hundar som en kommersiell införsel, dvs. en införsel avsedd för handel.

De regler som gäller kommersiell förflyttning av hundar finns framförallt i *förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa*. För att en förflyttning ska få ske ska enligt förordningen ett djurhälsointyg för hundarna ha utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemstaten och medfölja vid förflyttningen (artikel 143). Djurhälsointyget ska undertecknas av en officiell veterinär (artikel 149). Istället för att medfölja djuren kan djurhälsointygen också utfärdas elektroniskt och anmälas i systemet TRACES (artikel 150). Djurhälsointyget kallas därför ofta TRACES-intyg.

Hundarna som förflyttas ska enligt huvudregeln komma från en registrerad eller godkänd anläggning (artikel 126). På anläggningen får det inte ha rapporterats rabiesvirus hos något djur under de sista 30 dagarna innan djuret lämnar anläggningen och det får inte heller ha förekommit någon onormal

dödlighet utan fastställd orsak. Detta ska enligt *kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/688* intygas av den officiella veterinären i hundpasset (artikel 53). I hundpasset ska det även antecknas att hunden genomgått riskreducerande åtgärder för angrepp av *Echinococcus multilocularis* (Rävens dvärgbandmask) i de fall detta särskilt krävs.

Av *kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/688* framgår det vidare hur en veterinärundersökning ska gå till innan djurhälsointyg utfärdas. Av den förordningen följer det att den officiella veterinären ska utföra en identitetskontroll och en klinisk undersökning av djuret. Om klinisk undersökning inte går att utföra ska i vart fall en klinisk besiktning göras (artikel 91.1 j). Undersökningen ska göras under de sista 48 timmarna före avsändandet från ursprungslandet och är giltigt i 10 dagar (artikel 91.2 j och artikel 91.3).

Om en hund i kommersiellt syfte förs in i strid mot något av villkoren i ovan angivna förordningar och inte anmäls föreligger objektivet sett en smuggling.

3.2 Hundar från tredje land

3.2.1 Införsel av hundar utan kommersiellt syfte

Införsel av hundar från tredje land regleras i samma rättsakter som reglerar införsel av hundar från annat EU-land. I *förordning (EU) nr 576/2013* finns regler som gäller införsel av hund från tredje land utan kommersiellt syfte. I artikel 10 anges följande krav.

- Hundarna har identitetsmärkning genom implantering av en transponder eller genom en klart läslig tatuering som utförts före den 3 juli 2011 (se artikel 17.1).
- Hundarna är vaccinerade mot rabies. För att vaccinationen ska vara godkänd ska den ha gjorts av en förordnad veterinär när hunden är minst tolv veckor gammal. Giltighetstiden för vaccinationen inleds efter 21 dagar vilket innebär att förflyttningen inte får ske förrän 21 dagar gått från vaccinationen.
- Hundarna åtföljs av en identitetshandling som är korrekt ifylld och utfärdad i enlighet med artikel 26.
- Hundarna har genomgått en titrering av rabiesantikroppar i enlighet med giltighetskraven i bilaga IV.

Den stora skillnaden på icke kommersiell förflyttning från tredje land jämfört med förflyttning mellan EU-länder är att det krävs en titrering av rabiesantikroppar. En titrering ska utföras på ett prov som tagits 30 dagar efter vaccinationsdatumet och minst tre månader före datumet för förflyttning. Enligt artikel 12 och artikel 13 kan kommissionen meddela undantag för länder där det inte krävs att en hund genomgått titrering innan förflyttning.

På Jordbruksverkets hemsida under rubriken "Ta in hundar från länder

utanför EU där rabiessituationen dokumenteras och följs” finns en uppräknig av de länder som inte kräver titrering:

<https://jordbruksverket.se/djur/hundar-katter-och-smadjur/hundar/resor-och-handel-med-hundar-mellan-lander/ta-in-hundar-till-sverige/ta-in-hundar-fran-lander-utanfor-eu-dar-rabiessituationen-dokumenteras-och-foljs>

Om en hund i icke kommersiellt syfte förs in i strid mot något av villkoren i ovan angiven förordning och inte anmäls föreligger objektivt sett en smuggling.

3.2.2 Införsel av hundar avsedda för handel

Hundar får endast föras in i EU i kommersiellt syfte från de tredje länder som räknas upp i bilaga VIII till *kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/404*. Hundar som kommer från andra tredje länder än de som räknas upp i bilagan får alltså inte föras in i EU i kommersiellt syfte. För införsel av hundar som kommer från de i bilagan tillåtna länderna gäller i övrigt de villkor som ställs upp för kommersiell förflyttning mellan EU-stater. En viktig skillnad är dock att införseln måste ske via en gränskontrollstation. I Sverige utgör Arlanda och Landvetter sådana gränskontrollstationer.

Om en hund i kommersiellt syfte förs in i strid mot något av villkoren i aktuella förordningar och inte anmäls föreligger objektivt sett en smuggling.

4 Rättsfall (rubricering och straff)

4.1 Inledning

Nedan under 4.2 följer korta referat av ett antal avgöranden. De slutsatser som går att dra från dessa avgöranden är bl.a. följande.

- Smuggling av hund är ett artbrott.
- Domstolarna väger in intresset av att inte föra in sjukdomar i landet.
- Det anses extra försvårande om hundarna kommer från områden där rabiessituationen inte är kontrollerad.

Som vanligt är det vid rubriceringen en helhetsbedömning som ska göras där antalet hundar är en viktig faktor men där även andra omständigheter spelar roll. I RÄV 2021:3 finns det i avsnitt 2.4.4. en utförligare genomgång av när en smuggling anses som grov.

4.2 Referat

"Hundsmugglingen" NJA 2018 s. 456: Två personer åtalades för tre fall av smuggling bestående i att de vid tre tillfällen under en tremånadersperiod från Serbien till Sverige fört in hundar som bl.a. saknat veterinärintyg och giltig rabiesvaccination. Efter införseln såldes hundarna via annonser på internet. HD fann att det rörde sig om tre fall av grov smuggling. Vid bedömningen om brottet var att anse som grovt fann HD att det funnits en beaktansvärd risk för rabiessmitta hos hundarna och att det i Sverige är ett betydande samhällsintresse att rabies inte sprids i landet. Straffvärdet motsvarade fängelse i nio månader

Hovrätten över Skåne och Blekinge 2021-06-15 i mål B 1202-21: Olovlig införsel av 13 hundar, bl.a. från Serbien där rabiessituationen inte går att kontrollera bedömdes som grov smuggling. Straffvärdet bedömdes till sex månaders fängelse.

Hovrätten över Skåne och Blekinge 2021-06-17 i mål B 160-21: Olovlig införsel av två hundar från Polen bedömdes som brott av normalgraden. Straffvärdet motsvarade två månaders fängelse. Det förelåg enligt hovrätten en presumtion för fängelse på grund av brottslighetens art men brottslighetens straffvärde uteslöt inte en icke frihetsberövande påföljd om denna förenas med samhällstjänst.

Hovrätten över Skåne och Blekinge 2021-09-30 i mål B 249-21: Olovlig införsel av fyra hundar från Ungern bedömdes som brott av normalgraden. Straf-

fet bestämdes till fyra månaders fängelse. Det ska noteras att åklagaren endast yrkade ansvar för smuggling av normalgraden. I *Ystad tingsrätts dom 2022-02-28 i mål B 1209-21* bedömdes en olovlig införsel av fyra hundar från Polen som grov smuggling med ett straffvärde om sex månader.

Hovrätten över Skåne och Blekinge 2022-03-14 i mål B 2754-21: Olovlig införsel av åtta hundar från Ungern bedömdes som grov smuggling med ett straffvärde om sex månaders fängelse. Vid bedömningen att smugglingen var grov tryckte domstolarna särskilt på det mycket starka skyddsintresset för att hålla allvarliga sjukdomar borta från landet.

ÅKLAGARMYNDIGHETEN